

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR

458. PLENARNO ZASEDANJE 16. IN 17. DECEMBRA 2009

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tekstilnih imenih in s tem povezanim označevanjem tekstilnih izdelkov*(COM(2009) 31 konč./2 - 2009/0006 (COD))**(2010/C 255/06)*Poročevalec: **g. CAPPELLINI**

Svet je 27. februarja 2009 sklenil, da v skladu s členom 95 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tekstilnih imenih in s tem povezanim označevanjem tekstilnih izdelkov

COM(2009) 31 konč./2 - 2009/0006(COD).

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 17. novembra 2009. Poročevalec je bil g. CAPPELLINI.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 458. plenarnem zasedanju 16. in 17. decembra 2009 (seja z dne 16. decembra) s 160 glasovi za in 1 vzdržanim glasom.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO podpira pobudo Evropske komisije o imenih in označevanju tekstilnih izdelkov, ki bi lahko bila pomemben

korak k povečanju števila inovacijskih procesov in družbenih rešitev v tekstilni industriji EU ter k okrepitvi ozaveščenosti in informiranosti evropskih potrošnikov, še posebej v obdobju krize. Tako kot že v prejšnjih mnenjih in informativnih poročilih

o prihodnosti tekstilne industrije ⁽¹⁾ Odbor poudarja, da mora sektor nujno pripraviti skladne in celostne ukrepe, tudi glede označevanja, da si zagotovi konkurenčno prednost.

1.2 EESO pozdravlja uredbo in podpira člen 4 o nacionalnem zakonodajnem okviru glede proizvodov s poreklom in konkurence.

1.3 EESO poziva Komisijo in zainteresirane strani, da spremljajo, kako bo predlagana uredba vplivala na:

- evropski strateški raziskovalni program, ki se razvija, uporabo novih vlaken in inovativnih tekstilnih izdelkov ter preglednost;
- poenostavitev obstoječega zakonodajnega okvira z morebitnimi pozitivnimi vplivi na zainteresirane strani v zasebnem sektorju in javne uprave na ravni EU, nacionalni in regionalni ravni;
- izboljšanje skladnosti obstoječega zakonodajnega okvira ⁽²⁾.

1.4 EESO se strinja, da je treba spoštovati potrebo potrošnikov po jasnih, celostnih in popolnih informacijah o izdelkih, zlasti pri tekstilnih izdelkih, in podpira pobudo Komisije o poenostavitvi postopkov in znižanju stroškov, povezanih s prenosom Direktive.

1.5 Odbor si želi sistematične udeležbe civilne družbe, več socialnih partnerjev s področja tekstila in institucionalnih akterjev v Odboru za tekstilna imena in označevanje (člen 20 predloga uredbe). Treba bi bilo razmisliti tudi o sistemu rednega pregledovanja uredbe, s čimer bi pridobili konkurenčno prednost pred označevanjem tekstilnih izdelkov in tekstilnimi standardi v drugih svetovnih industrijah (glej trge tekstilnih izdelkov EU ⁽³⁾). Ko bo uredba začela veljati, bi lahko bolj vključujoče pregledovanje predlagane uredbe pripomoglo k odprti razpravi o večini

⁽¹⁾ Tekstilna, oblačilna in obutvena industrija predstavljajo ključni del proizvodne dejavnosti v EU-27. S približno 250 000 podjetji in prometom v višini približno 240 milijard EUR ustvari okoli 4 % skupne dodane vrednosti proizvodne dejavnosti EU-27 (od tega približno polovico na področju tekstilne industrije). To je edina veja industrije v Uniji, kjer je med 3,2 milijoni zaposlenimi večina žensk (64,5 %). V njej je zaposlenih 9,3 % vseh zaposlenih v proizvodnem sektorju EU-27, večina v oblačilni industriji (približno 1,5 milijona). EU je največji ciljni trg in s skoraj 20-odstotnim deležem na svetovnem trgu (podatki iz leta 2005) najpomembnejši izvoznik v sektorju, CCMI/041.

Več informacij o trendih in pomembnih dejavnikih v tekstilni industriji je na voljo v informativnem poročilu posvetovalne komisije CCMI:

http://eescregistry.eesc.europa.eu/viewdoc.aspx?doc=%5C%5Cesppub1%5Cesp_public%5Cces%5Cccmi%5Cccmi041%5Csl%5Cces1572-2007_fin_sl.doc.

⁽²⁾ Ena od direktiv (Direktiva 96/74/ES), ki naj bi jo zamenjala uredba, je že bila zamenjana z Direktivo 2008/121/ES. Če bo nova uredba sprejeta, bi morali biti uredba in direktiva usklajeni.

⁽³⁾ 17 ključnih trgov (vir: Euratex)

- Azija: Kitajska, Japonska, Indija, Južna Koreja, Tajvan, Indonezija, Pakistan, Tajska, Malezija
- Severna Amerika: ZDA, Kanada
- Srednja Amerika: Mehika
- Južna Amerika: Brazilija, Argentina, Čile
- Oceanija: Avstralija
- Afrika: Južna Afrika

zdravstvenih problemov (npr. o alergijah, ionizaciji itd.), ki so povezani s tekstilnimi izdelki, a se ne nanašajo na vlakna sama, temveč na kemikalije, ki se uporabljajo v proizvodni verigi, npr. za barvanje in mehčanje, in na mehanske postopke, kot sta česanje in mikanje.

1.6 EESO poleg izvajanja te uredbe predlaga tudi ciljno usmerjeno informativno kampanjo o imenih in označevanju tekstilnih izdelkov ter sektorske študije v sodelovanju z organizacijami MSP, raziskovalnimi središči, potrošniki in proizvajalci tekstila. Ti akterji bi lahko imeli ključno vlogo pri krepitvi pomena okoljsko trajnostnih vlaken in izdelkov ter ozaveščanju o tržnem potencialu.

1.7 Ta pobuda bi lahko tudi spodbudila začetek razprave o „neobveznem“ označevanju končnih tekstilnih izdelkov, kot so oblačila, z informacijami o vzdrževanju in čiščenju (oznake za likanje, pranje, beljenje itd.). Njihovo navajanje je prostovoljno, ker na tem področju ni obveznosti EU. Dodano vrednost, še posebej za končne uporabnike, bi lahko imela uvedba sistema, ki bi bil podoben Ginetexovemu ⁽⁴⁾ in bi bil usklajen s standardom ISO 3758, ali celo uvedba ameriškega standarda ASTM D-5489. To bo med drugim zagotovilo, da:

- se bo podaljšala življenjska doba tekstilnih izdelkov;
- se izdelki med vzdrževanjem ne bodo poškodovali niti ne bodo poškodovali drugih izdelkov;
- bodo imele kemične čistilnice jasne informacije o ustreznem in primernem načinu vzdrževanja;
- bodo izdelki ohranili prvotni videz;
- se bodo kupci na prodajnih mestih lahko obveščeno odločali o primernosti izdelkov.

Poleg tega bo obsežna uporaba oznak za vzdrževanje in čiščenje zmanjšala porabo energije in vode za nego tekstilnih izdelkov.

1.8 EU bi se z izvajanjem takšne uredbe približala podobnim uredbam, ki se uporabljajo na trgih v tretjih državah, kot so ZDA ⁽⁵⁾, Japonska ⁽⁶⁾, Avstralija ⁽⁷⁾ itd.

⁽⁴⁾ GINETEX: Mednarodno združenje za označevanje vzdrževanja tekstilnih izdelkov (Groupement international d'étiquetage pour l'entretien des textiles).

⁽⁵⁾ Označevanje vzdrževanja oblačil in nekaterega metražnega blaga, kodeks zveznih predpisov, 16 CFR Part 423.

⁽⁶⁾ Japonski industrijski standard za označevanje vzdrževanja.

⁽⁷⁾ Avstralski/novozelandski standard AS/NZS 1957:1998 – označevanje vzdrževanja tekstilnih izdelkov.

1.9 V tekstilnem sektorju se uporablja na tisoče kemičnih snovi z navedeno mešanico drugih dodanih snovi, med katerimi so tudi strupene. Te kemične snovi se uporabljajo za barvanje in drugo spreminjanje blaga. V EU so strupene snovi predhodno odbrane, odstranjene ali obdelane v skladu z okoljsko in zdravstveno zakonodajo. EESO predlaga tesno povezanost med uredbo o označevanju tekstilnih izdelkov ter uredbo in platformo REACH, da se poenostavijo in pospešijo postopki ter prepreči pretirano kopičenje.

2. Ozadje

2.1 Zakonodaja EU o tekstilnih imenih in označevanju temelji na členu 95 Pogodbe ES. Njen namen je vzpostaviti notranji trg za tekstilne izdelke ter hkrati zagotoviti, da bodo potrošniki ustrezno obveščeni. Države članice so v sedemdesetih letih 20. stoletja priznale potrebo po uskladitvi zakonodaje Skupnosti na področju tekstilnih imen. Različna (neusklajena) imena tekstilnih vlaken v državah članicah EU bi pomenila tehnično oviro za trgovanje na notranjem trgu. Poleg tega bi bili interesi potrošnika boljše zaščiteni, če bi bile informacije s tega področja enake po vsem notranjem trgu.

2.2 Tekstilna industrija EU se je lotila dolgega procesa prestrukturiranja, modernizacije in tehnološkega napredka, s čimer se je odzvala na znatne gospodarske izzive, s katerimi je bila soočena v zadnjih letih. Evropska podjetja, še posebej MSP, so izboljšala svoj položaj na svetovni ravni tako, da so se osredotočila na konkurenčne prednosti, kot so kakovost, oblikovanje, inovacije in izdelki z večjo dodano vrednostjo. Industrija EU je na svetovni ravni vodilna v razvoju novih izdelkov, tehničnega tekstila in netkanega tekstila za nove načine uporabe, kot so geotekstil, higienski izdelki, izdelki za avtomobilsko industrijo in zdravstveni sektor.

2.3 Ključno področje raziskav je razvoj novih specialnih vlaken in sestavin vlaken za inovativne tekstilne izdelke, kar je opredeljeno kot eno prednostnih tematskih področij v strateškem raziskovalnem programu Evropske tehnološke platforme za prihodnost tekstilne in oblačilne industrije. Inovacije na področju vlaken na začetku tekstilne vrednostne verige so za številne sektorje v nadaljnji proizvodnji pomemben vir novih izdelkov, možnosti predelave in področij uporabe ⁽⁸⁾. Število zahtevkov za vnos novih imen vlaken v zakonodajo EU se je v zadnjih letih povečalo in v prihodnosti se pričakuje nadaljnja okrepitev tega trenda, saj se evropski tekstilni sektor razvija v bolj inovativno industrijo.

2.4 Vloge za imena novih vlaken prihajajo iz različnih podjetij, tako velikih kot malih. Po podatkih sektorja je na splošno 90 do 95 % dejavnosti s področja raziskav in razvoja osredotočenih na izboljšanje in razvoj obstoječih vlaken. Čeprav je mogoče samo od 5–10 % dejavnosti raziskav in razvoja pričakovati vlakna, ki

potrebujejo nova generična imena, pa ta nova vlakna pogosto ustvarijo nove načine uporabe in tehnološke postopke na številnih področjih, kot so oblačilni, zdravstveni in okoljski sektor ter industrija.

2.5 V zadnjih letih je bilo v tehnične priloge direktiv z amandmaji dodanih osem novih vlaken:

- Direktiva 97/37/ES ⁽⁹⁾ je na seznam dodala štiri nova vlakna (kašgora, liocel, poliamid, aramid);
- Direktiva 2004/34/ES ⁽¹⁰⁾ je na seznam vlaken dodala novo vlakno polilaktid;
- Direktiva 2006/3/ES ⁽¹¹⁾ je na seznam vlaken dodala novo vlakno elastomultiester;
- Direktiva 2007/3/ES ⁽¹²⁾ je na seznam vlaken dodala novo vlakno elastolefin;
- Direktiva 2009/121/ES ⁽¹³⁾ je na seznam vlaken dodala novo vlakno melamin.

2.6 Pričakovati je, da se bo v prihodnjih letih povečalo število novih vlaken, dodanih v tehnične priloge. Sektor, ki ga zastopa BISFA ⁽¹⁴⁾, trdi, da je prihodnje trende težko napovedati, vendar meni, da je realistično pričakovati dve vlogi na leto ⁽¹⁵⁾.

2.7 Obstoječi predlog ne spreminja političnega ravnovesja med državami članicami in EU. Komisiji bo pomagal odbor, ki bo dal mnenje o izvedbenih ukrepih, predlaganih za spremembo uredbe, v skladu s pravili regulativnega odbora s pregledom. To zdaj velja za obstoječe direktive.

2.8 Zamisel o reviziji zakonodaje na področju tekstilnih imen se je pojavila v zadnjih letih kot posledica izkušenj, pridobljenih z rednimi tehničnimi spremembami za vključitev imen novih vlaken v obstoječe direktive. Revizija zakonodaje EU o tekstilnih imenih in označevanju ⁽¹⁶⁾ je bila napovedana leta 2006 v dokumentu *Prvo poročilo o napredku glede strategije za poenostavitev zakonodajnega okolja* ⁽¹⁷⁾ in bila vključena v zakonodajni in delovni program Komisije za leto 2008.

⁽⁹⁾ UL L 169, 27.6.1997, str. 74.

⁽¹⁰⁾ UL L 89, 26.3.2004, str. 35.

⁽¹¹⁾ UL L 5, 10.1.2006, str. 14.

⁽¹²⁾ UL L 28, 3.2.2007, str. 12.

⁽¹³⁾ UL L 242, 15.9.2009, str. 13.

⁽¹⁴⁾ BISFA: Mednarodni urad za standardizacijo sintetičnih vlaken (International Bureau for the Standardisation of Man-Made Fibres).

⁽¹⁵⁾ Vir: Poročilo o oceni učinka poenostavitve zakonodaje EU na področju imen in označevanja tekstilnih izdelkov.

⁽¹⁶⁾ Direktive 96/74/ES (kakor je bila spremenjena), 96/73/ES (kakor je bila spremenjena) in 73/44/EGS.

⁽¹⁷⁾ COM(2006) 690 konč.

⁽⁸⁾ Glej strateški raziskovalni program Evropske tehnološke platforme za prihodnost tekstilne in oblačilne industrije.

2.9 Cilj te revizije je:

- poenostaviti obstoječi zakonodajni okvir z morebitnimi pozitivnimi vplivi na zainteresirane strani v zasebnem sektorju in javne uprave. Namen revizije te zakonodaje je torej pospešiti uvajanje in razpoložljivost novih vlaken;
- poenostaviti in izboljšati obstoječi ureditveni okvir za razvoj in uporabo novih vlaken;
- spodbujati inovacije v tekstilnem sektorju in sektorju oblačil ter uporabnikom vlaken in potrošnikom omogočiti hitrejšje izkoriščanje prednosti inovativnih izdelkov;
- povečati preglednost procesa;
- dodati nova vlakna na seznam usklajenih imen vlaken;
- uvesti večjo prožnost za prilagoditev zakonodaje, da se zadovoljijo prihodnje potrebe tehnološkega razvoja v tekstilni industriji.

2.10 Namen revizije ni razširitev zakonodaje EU na druge zahteve v zvezi z označevanjem, ki presegajo sestavo vlaken in uskladiitev imen tekstilnih vlaken, ki jih zajemajo obstoječe direktive.

3. Proces posvetovanja o reviziji direktive

3.1 Zaradi omejenega obsega te revizije je bilo izvedeno ciljno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi. V procesu posvetovanja so sodelovale naslednje zainteresirane strani: združenja industrije in trgovcev na drobno, sindikati, potrošniške organizacije, evropski organi za standardizacijo ter državne uprave.

3.2 Zainteresirane strani in predstavniki držav članic so bili povabljeni, da v obdobju med januarjem in avgustom 2008 na sestankih, ki so jih organizirale službe Komisije, in pisno predstavijo svoja stališča, pobude in predloge.

3.3 Najpomembnejše informacije, ki jih je prineslo posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, so:

- vključitev imen novih vlaken v evropsko zakonodajo je pomembna za spodbujanje inovacij v evropski industriji in obveščanje potrošnikov;
- politična vsebina tehničnih sprememb zakonodaje o tekstilnih imenih ne upravičuje dolgotrajnih postopkov in visokih stroškov, povezanih s prenosom Direktive;
- zato je treba uporabiti enostavnejšo zakonodajno rešitev.

3.4 Rezultati procesa posvetovanja so na voljo v poročilu o oceni učinka in njegovih prilogah.

4. Ocena učinka

4.1 Komisija je na podlagi rezultatov posvetovanja z zainteresiranimi stranmi in študije *Poenostavitev zakonodaje EU na področju tekstilnih imen in označevanja – ocena učinka možnosti politike* ⁽¹⁸⁾ izvedla oceno učinka različnih možnosti politike za doseganje zgoraj navedenih ciljev.

4.2 Odbor Evropske komisije za oceno učinka je ocenil osnutek poročila o oceni učinka, ki ga je pripravila pristojna služba, in potrdil njegovo vsebino z nekaj spremembami ⁽¹⁹⁾.

4.3 Na podlagi analize in primerjave različnih možnosti ter njihovega učinka so bili sprejeti naslednji sklepi:

- vključitev navodil o vsebini vloge ter priznanje laboratorijev za pomoč podjetjem pri pripravi dokumentacije sta lahko koristna, če privedeta do predložitve vloge, ki je skladnejša z zahtevami služb Komisije. To bi lahko industriji in javnim organom prihranilo veliko časa;
- industriji bi najbolj koristilo skrajšanje časa med predložitvijo vloge za ime novega vlakna in možnostjo dajanja vlakna z novim imenom v promet. To lahko prihrani upravne stroške in omogoči hitrejšo realizacijo prihodkov iz prodaje vlakna;
- organom držav članic bi najbolj koristila nadomestitev direktiv z uredbami, saj jim ne bi bilo treba več prenašati sprememb v nacionalno zakonodajo. To bi lahko pomenilo znatno znižanje stroškov držav članic;
- revizija bo ohranila koristi za potrošnike, saj bodo lahko še naprej prepričani, da so imenovana vlakna v skladu z opredeljenimi značilnostmi. Potrošniki lahko imajo dodatne koristi tudi zaradi hitrejšega vstopa novih vlaken na trg.

5. Splošni cilji

5.1 Ta uredba bi morala koristiti spodbujanju R&D, inovacij in tehnologije, omogočanju partnerstva med javno upravo na ravni EU, nacionalni in regionalni ravni ter raziskovalnimi središči, izboljšanju obstoječega usposabljanja in tehničnega znanja, trženju

⁽¹⁸⁾ Študija je na voljo na naslovu: http://ec.europa.eu/enterprise/textile/documents/dir2008_0121_study.pdf.

⁽¹⁹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2009:0091:FIN:EN:PDF>.

izdelkov z visoko dodano vrednostjo na notranjem trgu in trgih tretjih držav ⁽²⁰⁾ ter zagotavljanju trajnostnega razvoja in vzorcev potrošnje.

5.2 Obravnavana uredba bi poleg tega morala veliko prispevati k:

- dodani vrednosti tekstilne industrije in povezane industrije, znanju in spretnostim EU ter gospodarski rasti;
- okrepitvi preglednosti za potrošnike in novim vzorcem potrošnje;
- večjemu sodelovanju civilne družbe pri spremljanju obravnavane uredbe.

6. Posebni cilji

6.1 Poimenovanje vlakna bi moralo vsebovati čim več informacij o tem, kaj to vlakno je, za razliko od predpisov, na primer v ZDA, ki imajo drugačen pristop ⁽²¹⁾. Ta zahteva je v skladu z metodologijo BISFA, po kateri mora generično ime vsebovati kemične podatke o prevladujoči monomerni enoti polimernega vlakna in/ali še ključne edinstvene značilnosti vlakna ali procesne tehnologije.

6.2 Podatki na etiketi morajo biti točni, vendar uredba ni dovolj jasna glede izpustitve teh podatkov. Nekateri členi uredbe ne zahtevajo popolnih podatkov na etiketi, v skladu s členom 9 (*Tekstilni izdelki iz več vlaken*) je pri označevanju na primer mogoče izbirati med popolno opredelitvijo in opredelitvijo vlakna, ki znaša več kot 85 % celotne mase tekstilnega izdelka. Čeprav so ti podatki resnični, niso popolni, če sta od možnosti v omenjenem členu izbrani možnosti (a) ali (b). Zato je treba na etiketi navesti tudi preostalih 15 % vlaken, če želimo resnične in popolne podatke.

6.3 Označene morajo biti vse značilnosti, ki jih predstavi proizvajalec, kar je v skladu s prvo, drugo, tretjo in šesto alineo Priloge II predloga uredbe.

6.4 Ob upoštevanju stroškov in časovnih omejitev je ocena časovnih omejitev naslednja (vanjo ni vštet čas za pripravo vloge, ki je odvisen od hitrosti posameznega prosilca ⁽²²⁾):

- ocena vloge: 1–3 meseci;
- sklic delovne skupine: 3 meseci;
- preizkusi Skupnega raziskovalnega centra in primerjalni preizkusi: 6–9 mesecev;
- poročilo o tehničnem pregledu: 1–3 meseci;
- osnutki predlogov: 1–3 meseci;
- spremenjena uredba: 6–12 mesecev.

6.5 Znižanje stroškov sektorja je obravnavano z dvema možnima scenarijema: z visokimi stroški in z nizkimi stroški, pri obeh sta določeni zgornja in spodnja meja, vendar prihranek tako pri enem kot pri drugem znaša od 47 500 do 600 000 EUR za posamezen zahtevek. Obravnavane so bile tudi potencialne koristi, ki jih je mogoče doseči z odpravo 6- do 21-mesečne zamude pri dajanju vlakna na trg, ki povzroči zamudo in/ali izgubo dohodka. Ta prihranek znaša od 2 000 do 3 500 000 EUR. Predvideva se, da bi javni organi prihranili 25 % stroškov preizkusov Skupnega raziskovalnega centra, prihranek pa bi znašal okoli 75 000 do 100 000 EUR na vlakno ⁽²³⁾.

6.6 Če je novo vlakno hitro vstopilo na trg, so vse faze ocenjevanja in odobritve novjših vlog (zadnjih petih let) v najboljšem primeru trajale 36 mesecev, v najslabšem pa do 66 mesecev. Ocenjuje se, da bo ob uporabi nove uredbe postopek trajal 18 do 33 mesecev. To pomeni, da se bo predvideni čas, ki bo potreben v najboljšem in najslabšem primeru, skrajšal za 50 % ⁽²³⁾.

V Bruslju, 16. decembra 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI

⁽²⁰⁾ Treba se je zavedati, da tekstilni izdelki EU pri vstopanju na trge tretjih držav naletijo na hude, pogosto nevarinske ovire. Gre za zahteve oziroma prakse v zvezi z označevanjem, etiketiranjem, opisom ali sestavo izdelka, ki so diskriminatorne do izdelkov EU v primerjavi z domačimi izdelki.

⁽²¹⁾ Vir: Predpisi in ureditve v skladu z zakonom o opredelitvi izdelkov iz tekstilnih vlaken (Rules and regulations under the textile fiber products identification act), 16 CFR Part 303.

⁽²²⁾ BISFA: Mednarodni urad za standardizacijo sintetičnih vlaken (International Bureau for the Standardisation of Man-Made Fibres).

⁽²³⁾ Vir: Poročilo o oceni učinka poenostavitve zakonodaje EU na področju imen in označevanja tekstilnih izdelkov.